

ΤΟ «ΝΕΟ» ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΧΗΜΕΙΑΣ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ Ο ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΗΣ

Μ. Σ. ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Α. Γενικά: Επιλογή των περιεχομένων

Το κυριότερο και δυσκολότερο πρόβλημα που διατυπώνεται σχετικά με τα περιεχόμενα των Αναλυτικών Προγραμμάτων και της διδασκαλίας είναι το πρόβλημα της **επιλογής** των περιεχομένων, δηλαδή των κριτηρίων με βάση τα οποία θα επιλέξουμε **ορισμένα περιεχόμενα** και θα τα εντάξουμε στο Αναλυτικό Πρόγραμμα, ενώ θα απορρίψουμε άλλα.

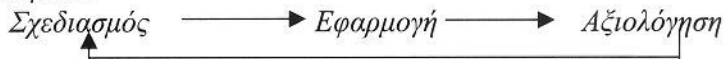
Γενικά, τα κριτήρια επιλογής των περιεχομένων πρέπει να υπαγορευτούν από τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις στάσεις που θεωρείται αναγκαίο να αποκτήσουν οι μαθητές.

Ακόμη, βασικά **κριτήρια για την επιλογή των περιεχομένων** αποτελούν:

- το **επίπεδο νοητικής ανάπτυξης-δυνατότητες** των μαθητών, χωρίς ωστόσο να τίθενται στεγανά.
- οι **ανάγκες και τα ενδιαφέροντα** των μαθητών και της κοινωνίας.
- οι **προηγούμενες γνώσεις-ιδέες και εμπειρίες** των μαθητών.
- η **χρησιμότητα** των περιεχομένων στην ζωή του μαθητή-πολίτη και η **δυνατότητα πρακτικής αξιοποίησής** της.
- η **σημασία των περιεχομένων** στο πλέγμα της επιστήμης και στην παραπέρα μάθηση.
- η **εγκυρότητα των περιεχομένων** (γνώσεις αυθεντικές που να ανταποκρίνονται, κατά το δυνατό, σε «σύγχρονα» επιστημονικά δεδομένα).
- οι **σύγχρονες επιστημονικές, τεχνολογικές και κοινωνικοπολιτιστικές συνθήκες - απαιτήσεις** (σημασία της επιστήμης και της τεχνολογίας για την κατανόηση του σημερινού κόσμου, σημασία για την οικονομία, επιστημονικές γνώσεις σύγχρονες και λειτουργικές, ...).
- οι **σύγχρονες ψυχο-παιδαγωγικές απόψεις** (ρόλος και σημασία των προηγούμενων ιδεών των μαθητών στην οικοδόμηση της γνώσης, ενεργός οικοδόμηση των γνώσεων, **μεθοδολογικές καινοτομίες για αποτελεσματικότερη διδακτική διαδικασία, ...**).

Β. Αξιολόγηση και αναμόρφωση των Αναλυτικών Προγραμμάτων

Κάθε Αναλυτικό Πρόγραμμα από τη στιγμή που μπαίνει σε εφαρμογή αρχίζει και να αξιολογείται.

Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε σε τι ποσοστό συμμετέχει στην εν γένει αποτυχία των διάφορων Αναλυτικών Προγραμμάτων, καθένas από τους επόμενους παράγοντες:

- Το «υλικό» που περιλαμβάνουν τα Αναλυτικά Προγράμματα
- Η ανεπαρκής κατάρτιση - ενημέρωση των διδασκόντων
- Η αποτυχημένη υλοποίηση
- Οι «εσφαλμένες» ή ανεπαρκείς θεωρίες μάθησης
- Η ανεπαρκής διοικητική και υλικοτεχνική υποστήριξη για τους εκπαιδευτικούς:
  1. απουσία βοηθών εργαστηρίων στα σχολεία,
  2. έλλειψη εξοπλισμού,
  3. έλλειψη ελεύθερου χρόνου για προετοιμασία πειραμάτων, ...

Αντιτίθεται στην αλλαγή και αναμόρφωση των Αναλυτικών Προγραμμάτων η ... παράδοση.

Έτσι, για να αποδώσει ένα νέο Αναλυτικό Πρόγραμμα **πρέπει να γίνει ενημέρωση – επιμόρφωση των εκπαιδευτικών πάνω στη φιλοσοφία και τους νεωτερισμούς του Αναλυτικού Προγράμματος**, ώστε να γίνει αποδεκτό από αυτούς.

Γ. Τα «νέα» Αναλυτικά Προγράμματα Χημείας στο Λύκειο

Τα περιεχόμενα της διδασκαλίας (θεωρία, εφαρμογές, παραδείγματα, δραστηριότητες, πειράματα) των «νέων» Αναλυτικών Προγραμμάτων Χημείας Λυκείου:

- είναι, σε μεγάλο βαθμό, σε αντιστοιχία με τους σκοπούς και τους στόχους διδασκαλίας του μαθήματος.
- ανταποκρίνονται, γενικά, στο επίπεδο νοητικής ανάπτυξης των μαθητών.
- αναφέρονται κατά το δυνατό στις κυριότερες πρακτικές εφαρμογές, την καθημερινή ζωή (το περιβάλλον, την υγεία, την καθαριότητα, τα τρόφιμα, τα φάρμακα, τα καύσιμα, τα λιπάσματα, κ.ά.) και τη σύγχρονη πραγματικότητα, ώστε να φαίνεται ο ρόλος και η χρησιμότητα της χημείας στη ζωή μας.
- έχουν απαλλαγεί από τα περιττά - επουσιώδη και έχουν περιοριστεί στις ουσιώδεις και «σύγχρονες» γνώσεις - σύγχρονα περιεχόμενα μάθησης.

Ακόμη, δίνεται έμφαση στο πρακτικό μέρος - εργαστηριακές ασκήσεις.

Δ. Διατιθέμενος χρόνος διδασκαλίας

Όμως, ο διατιθέμενος χρόνος για τη διδασκαλία του μαθήματος της χημείας (η ποσότητα και η ένταση του χρόνου) είναι πολύ μικρός, οπότε δεν μπορούμε να έχουμε αποτελεσματική μάθηση της χημείας.

Άρα για να επιτευχθούν διάφοροι σκοποί-στόχοι που περιγράφονται στο Αναλυτικό Πρόγραμμα, θα πρέπει προφανώς να αυξηθούν οι ώρες διδασκαλίας της χημείας.

Πρόταση ωρολογίου προγράμματος χημείας:

ΛΥΚΕΙΟ	Α' τάξη	Β' τάξη	Γ' τάξη
Γενική Παιδεία	3 ώρες/βδομ. (ανόργ.-οργαν.)	-	-
Θετική κατεύθυνση		2 ώρες/βδομ. (ανόργ.-οργαν.)	3 ώρες/βδομ. (ανόργ.-οργαν.)

Παρατηρήσεις:

1. Αύξηση της έντασης χρόνου διδασκαλίας της χημείας – κατάργηση μονόωρων μαθημάτων
2. Ελάττωση των μαθημάτων ανά τάξη (μετακίνηση χημείας από Β' σε Α' τάξη, μετακίνηση βιολογίας γενικής παιδείας από Γ' τάξη σε Β' τάξη)
3. Βελτίωση προγράμματος (π.χ. οι μαθητές στην Α' τάξη θα αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις οργανικής χημείας για να παρακολουθήσουν τη βιολογία στην Β' τάξη)
4. Θα δοθεί στην Α' Λυκείου εργαστηριακός προσανατολισμός στο μάθημα
5. Θα γίνεται ουσιαστικότερη- καλύτερη επιλογή κατεύθυνσης

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. *M. Apple* (1986): *Ιδεολογία και αναλυτικά προγράμματα* (εκδ. παρατηρητής), Θεσσαλονίκη
2. *Γ. Βρεττός, Α. Καψάλης* (1994): *Αναλυτικό Πρόγραμμα: σχεδιασμός, αξιολόγηση, αναμόρφωση* (Αθήνα)
3. *Α.Γιαννακουδάκης- Μ.Μαυρόπουλος- Φ.Πομώνης* (1999): *Χημεία Β' Λυκείου θετικής και τεχνολογικής κατεύθυνσης* (ΟΕΔΒ)
4. *G. Hass - F. Parkay* (1993): *Curriculum Planning – a new approach* (Allyn and Bacon)
5. *Μ. Σ. Μαυρόπουλος* (2000): *Αναλυτικά Προγράμματα Χημείας: Μια ιστορική – συγκριτική ανάλυση*
6. *Μ. Σ. Μαυρόπουλος* (1997): *Διδάσκω Χημεία* (εκδ. Σαββάλα)
7. *Μ. Σ. Μαυρόπουλος - Ε.Καπετάνου* (1998): *Χημεία Α' και Β' Ενιαίου Λυκείου* (ΟΕΔΒ)
8. *Παιδαγωγικό Ινστιτούτο* (1998): *Αναλυτικά προγράμματα Χημείας*
9. *Γ. Φλουρή* (1983): *Αναλυτικά Προγράμματα για μια νέα εποχή στην εκπαίδευση* (εκδ. ΓΡΗΓΟΡΗ)